

של רב חסדא הוא על כל הקרבנות (ע"פ תוס' ישנים, תוס' רא"ש וריטב"א). אך יש שפירש, שרב חסדא סובר דינו רק בקינים, וקושיית הגמ' היא מהברייתא האומרת 'ומה במקום שלא קידש הגורל קידש השם וכו', שמשמע שהשם מקדש בקינים באותו האופן שמקדש הגורל בשעירים, דהיינו לא בשעת לקיחה ולא בשעת עשייה (מאירי, וראה לעיל בסמוך).

מְטַמֵּא מְקַדֵּשׁ עֵינֵי. ונקטה הברייתא דין זה, ולא שבועת העדות שאף היא בקרבן עולה ויורד והיא מוקדמת בפסוקים למטמא מקדש (ראה ויקרא ה, א-י), משום שטומאת מקדש בשוגג מצויה יותר משבועת העדות (תוס'), כמבואר בגמ' בשבועות (ל, א) שהיא רק באופן שהעדים מזידיים בשבועתם על העדות, אך לא יודעים שחייבים על שבועה זו קרבן (שיח יצחק).

וְהַפְרִישׁ מְעוֹת לְקִינֹו וְהַעֲשִׂיר, שעל טומאת מקדש וקדשיו העני מביא שני תורים או שני בני יונה, אחד לעולה ואחד לחטאת, והעשיר מביא בהמה לחטאת בלבד (רש"י). וטעם החילוק, שבבהמה יש גם דם וגם אימורים, ואילו בעולת העוף שמביא העני יש רק דם, ולכן חייבתו תורה להביא גם עולה שנקטרת על גבי המזבח, במקום האימורים הנקטרים בחטאת בהמה של עשיר (אבן עזרא ויקרא ה, ז ביאור השני; רמב"ן שם).

מוֹסִיף וּמְבִיא חֹקְתּוֹ – מוסיף מעות מביתו כדי לקנות בהמה לחובתו, כדן עשיר (רש"י), שאף על פי שחטא בהיותו עני, מכל מקום שורת הדין נותנת שהוא חייב להביא קרבן עשיר, כפי שהוא בשעת ההקרבה (ריטב"א).

וְאִין מוֹסִיף וּמְבִיא חֹקְתּוֹ מְדַמֵּי עוֹלָתּוֹ – אינו יכול להוסיף על המעות שאמר שיהיו לעולתו ולהביא מהן את בהמת החטאת שהוא חייב, כיון שכבר קרא למעות אלו שם עולה (רש"י) [אלא מביא מהן עולה לנדבה (רבינו אליקים, ע"פ גמ' להלן ע"ב)]. והוא הדין אם אמר שיהיו המעות לקרבנותיו, הרי מקצת המעות עומדות לעולה, ואינו יכול לקנות בהן חטאת (ע"פ תוס' נזיר כה, ב). אבל אם רק הפריש את המעות לקנין [כגון שאמר אלו לחובתי] ולא פירש שיהיו אלו לחטאת ואלו לעולה [או לקרבנותיו], אף שהמעות עומדות גם לעולה, מכל מקום כיון שלא קרא עליהן שם עולה יכול לקנות בהן חטאת, כיון שהפרישן לחובתו, ועתה חובתו היא רק חטאת (הערות הגר"ש אלישיב).

וְכִינֹו דְלֵא יִצְאָ הֵיכֵי קִבְעָ, שכיון שקרבן עני אינו ראוי לו אפילו בדיעבד, כיצד יכול הוא לקרוא שם עולה על המעות, הרי אינו חייב בעולה זו (רש"י), ודומה למי שאינו חייב קרבן עולה כלל, ואמר על מעות 'אלו לעולתי', שלא אמר כלום (ריטב"א).

הַקִּינֵן – קרבנות עוף של תורים ובני יונה נקראים 'קינים' בכל מקום [וכלשון הכתוב (דברים כב, ו) 'כי יקרא קן ציפור לפניך'] (ע"פ רבנו חננאל ומאירי).

מִתְפָּרְשׁוֹת וְכו' בְּלִקְיַחַת בְּעֵלִים – איזו מהן תהיה לחטאת ואיזו לעולה, שאם קבען בשעת לקיחתן, והכהן שינה מקביעתו, פסול. ואם בשעת לקיחתן לא קבע, אינו יכול לקבוע עד שעת הקרבה [כי אחרי שכבר הפריש את המעות, הוא כבר איננו בעלים על זה, והתורה חידשה שאפשר לקבוע בשעת לקיחה ובשעת הקרבה בלבד (חזו"א תשובות וכתבים קדשים ג)], ובשעת הקרבה יכול לקבוע [וכן הכהן יכול לקבוע אז, וכדלהלן] (מאירי). וקביעת הקינים אינה רק לענין הקרבה, אלא גם לענין זה שאם מתו הבעלים, החטאת תמות, והעולה תקרב נדבה [אבל אם לא נקבעו, יקרבו שתיהן נדבה] (מאירי).

ולאו דוקא בלקיחה, אלא אף אם יש לו עופות בשובך, יכול להקדישם ולקבוע בשעת ההקדש איזה לחטאת ואיזה לעולה, ורב חסדא ממעט רק באופן שקונה לשם קרבן בסתמא ואחר כך קובע, שכיון שכבר חל ההקדש בסתמא, שוב אינו יכול לקבוע [אלא בשעת הקרבה] (שפת אמת כריתות כח, א).

בְּעֵשִׂית כֹּהֵן – שבשעה שרוצה להקריב, אומר 'זו לחטאת וזו לעולה' (רבנו חננאל, וראה כע"ז במאירי, שבשעה שנוטלם למליקה, אומר זו אני מולק לשם חטאת וכו'), כלומר שלא עשיית הכהן לשם חטאת או עולה היא הקובעת, אלא אמירתו בשעת העשייה היא הקובעת (שיעורי הגר"מ פיינשטיין כריתות כח, א; וכן דייק המנחת אברהם כאן מדברי רבינו גרשום בכריתות שם). ויש שפירש, שכשמקריב הכהן את האחת לחטאת, נקבעת האחרת ממילא לעולה (ראב"ד קינים א, א). וקביעה זו בשעת העשייה, היא אף למ"ד 'אין ברירה', שהכתוב [ולקחה ועשה', המבואר להלן], מגלה שכאן 'יש ברירה', ומתברר למפרע משעת לקיחתן איזו לחטאת ואיזו לעולה (חזו"א או"ח קכד, א לוף פט, ב).

דְּכִתִּיב וְלִקְחָהּ וְעָשָׂה' או בְּלִקְיַחַת או בְּעֵשִׂיהָ. ואף שהכתוב דיבר בקינים, לומדים מקינים לשאר קרבנות [כגון נזיר שמביא עולה ושלמים, והפריש שני קרבנות בסתמא, שמתפרשים או בשעת לקיחה או בשעת עשייה], ונקט רב חסדא קינים, כיון שבהן הכתובים עוסקים (תוס' ישנים; ריטב"א; תוס' נזיר כה, א ד"ה וכו', בשם ר"מ). ויש סוברים, שדין זה אמור רק בקרבן עופות [ואילו בשאר קרבנות, יכול לפרש שלא בשעת לקיחה או עשייה] (מאירי; תוס' נזיר שם, וכן משמע ברש"י כריתות כח, א. ראה הערות הגר"ש אלישיב כאן שמבאר טעם לחילוק, וראה עוד להלן בסמוך).

וְהָא הֵכָא דְלֵאוּ שְׁעַת לְקִיחָה וְלֵאוּ שְׁעַת עֲשִׂיָּה הִיא וְקִתְנֵי דְקִבְעָ. וממה שהגמ' מקשה משעירי יום הכיפורים, מוכח שדינו